

POSTANOWIENIE

7 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski

na posiedzeniu niejawnym 7 czerwca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z wniosku E. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
z udziałem M.D. i Skarbu Państwa - Starosty C.
o stwierdzenie zasiedzenia służebności,
na skutek skargi kasacyjnej M. D.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu
z 26 października 2022 r., XV Ca 335/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Uczestnik M. D. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu z 26 października 2022 r., zaskarżając je w całości, wnosząc o jego uchylenie i zmianę zaskarżonego postanowienia przez zmianę pkt 4. postanowienia Sądu Rejonowego w Trzciance z 29 października 2021 r. i oddalenie wniosku o stwierdzenie zasiedzenia, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na istniejącą w sprawie potrzebę wykładni przepisów prawa, wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj.: art. 172 § 1 w zw. z art. 292 w zw. z art. 305⁴ k.c. „w zakresie tego, czy możliwe jest doliczenie okresu poprzedniego posiadania przez poprzedników prawnych okresu przed dniem 1 lutego 1989 r.”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w judykaturze sądowej i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (zob. np. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

W okolicznościach sprawy nie zachodzi potrzeba dokonania przez Sąd Najwyższy wykładni wskazanych przez skarżącego przepisów prawnych.

Po pierwsze, potrzeba wykładni przepisów prawnych występuje, jeżeli co do konkretnego przepisu prawnego brak jednolitego orzecznictwa, zwłaszcza Sądu Najwyższego, albo też przyjęta i dominująca wykładnia jest oczywiście błędna lub kontrowersyjna. Skarżący w zaprezentowanym wywodzie, poza powołaniem się na cztery orzeczenia Sądu Najwyższego zapadłe w latach 2006-2012 oraz jedno orzeczenie Sądu Apelacyjnego, nie wykazał, że w zakresie wykładni wskazanych przepisów brak jest aktualnie jednolitego orzecznictwa. Co więcej, nawet zacytowane w skardze tezy orzeczeń nie świadczą o istnieniu takiej rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W szczególności powołane przez skarżącego postanowienie z 11 grudnia 2008 r., II CSK 314/08, dotyczy sytuacji, w której istniał tytuł prawny do władania nieruchomością, co wykluczało zasiedzenie. Natomiast w pozostałych przytoczonych w skardze orzeczeniach Sądu Najwyższego prezentowane jest konsekwentne stanowisko, że osoba prawna, która przed 1

lutego 1989 r., mając status państwowej osoby prawnej, nie mogła nabyć (także w drodze zasiedzenia) własności nieruchomości, może do okresu samoistnego posiadania wykonywanego po 1 lutego 1989 r. zaliczyć okres posiadania Skarbu Państw sprzed tej daty, jeżeli nastąpiło przeniesienie posiadania (postanowienie SN z 25 stycznia 2006 r., I CSK 11/05).

Po drugie, w aktualnym orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazany wyżej pogląd nie jest podważany. Takie stanowisko zostało wyrażone m.in. w odniesieniu do przedsiębiorstw energetycznych i innych przedsiębiorstw przesyłowych, które do 1 lutego 1989 r. korzystały ze służebności przesyłu w ramach zarządu mieniem państwowym w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, a więc w istocie były dzierżycielami w rozumieniu art. 338 k.c., co uniemożliwiało im, podobnie jak art. 128 k.c., nabycie na swoją rzecz własności ani innych praw rzeczowych (zob. m.in. postanowienia SN: z 25 stycznia 2006 r., I CSK 11/05, Biuletyn SN 2006, nr 5; z 17 grudnia 2008 r., I CSK 171/08, OSNC 2010, nr 1, poz. 15; z 17 grudnia 2010 r., III CZP 108/10; z 13 października 2011 r., V CSK 502/10; z 27 listopada 2013 r., V CSK 525/12; z 4 lipca 2019 r., IV CSK 169/19, oraz wyroki SN: z 31 maja 2006 r., IV CSK 149/05; z 23 stycznia 2013 r., I CSK 256/12; z 10 lipca 2013 r., V CSK 320/12; z 25 kwietnia 2014 r., II CSK 433/13).

Po trzecie, podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. ma za przedmiot analizę konkretnych przepisów i do tego się ogranicza, a więc nie polega na jednoczesnej wykładni kilku przepisów i poszukiwaniu na tej podstawie określonej normy prawnej, która mogła albo nie mogła zostać zastosowana w zindywidualizowanej sprawie objętej skargą kasacyjną (postanowienie SN z 13 stycznia 2022 r. I CSK 1467/22).

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

